

Sygn. akt I Ca 358/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Iwona Podwójniak

SSO Joanna Składowska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2015 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa D. M.

przeciwko K. M., A. M., E. M. i S. M.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 6 sierpnia 2015 roku, sygnatura akt III RC 35/15

oddala apelację.

Sygn. akt I Ca 358/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 06 sierpnia 2015r., wydanym w sprawie sygn. akt III RC 35/15, Sąd Rejonowy w Wieluniu oddalił powództwo D. M. przeciwko małoletnim: K. M., A. M., E. M. i S. M. o obniżenie alimentów.

Rozstrzygnięcie zapadło przy następujących ustaleniach i wnioskach:

Ostatnie alimenty od powoda D. M. na rzecz jego małoletnich dzieci: K., A., E. i S. rodzeństwa M. zostały ustalone wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 21 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt III RC101/14 na kwoty: po 450 złotych miesięcznie na rzecz K. i A., po 350 złotych na rzecz E. oraz po 250 złotych na rzecz S., czyli łącznie na kwotę 1 500 złotych miesięcznie. K. miała wówczas 14 lat, (...) lat, E. 8 lat, natomiast S. 6. Powód i matka dzieci – J. M. byli po rozwodzie. Miesięczny koszt utrzymania małoletnich wynosił: S. - 340 złotych miesięcznie, E. - 250 złotych, A. - 300 złotych, K. - 580 złotych. Przy czym starsze dzieci przebywały wówczas w młodzieżowym ośrodku socjoterapii. J. M. zamieszkiwała wraz z dziećmi w wynajętym mieszkaniu. Nie pracowała, poszukiwała pracy. Zajmowała się chorym synem E..

Obecnie K. i A. nadal przebywają w młodzieżowym ośrodku socjoterapii. Pozwana ponosi koszty pobytu dzieci w ośrodku, przejazdu do domu na przepustki oraz wysyłki paczek. Kupuje im niezbędną odzież, przybory szkolne. Koszt utrzymania K. to kwota około 700 złotych miesięcznie (łącznie z opłatą za ośrodek). Natomiast koszt utrzymania A. wynosi około 600 złotych miesięcznie. E. jest uczniem III klasy szkoły podstawowej. Koszt jego utrzymania, bez wydatków szkolnych, związanych z jego chorobą oraz na rozrywkę wynosi około 450 złotych miesięcznie. S. zakończyła edukację przedszkolną. Od września rozpocznie naukę w szkole. Podstawowy koszt utrzymania małoletniej wynosi około 400 złotych miesięcznie.

Matka małoletnich z zawodu jest kucharzem. Nie pracuje. Otrzymuje świadczenia rodzinne w kwocie 850 złotych. Ponosi koszty utrzymania mieszkania.

D. M. z zawodu jest monterem instalacji sanitarnych. W dacie orzekania ostatnich alimentów był bezrobotny, podejmował się prac dorywczych, z których osiągał dochód średnio 150 złotych miesięcznie. Korzystał z pomocy finansowej swojej matki. Poza pozwanymi nie miał nikogo innego na utrzymaniu. Nie łożył alimentów, nie interesował się dziećmi.

Obecnie powód przebywa w zakładzie karnym, gdzie odbywa karę pozbawienia wolności. Nie ma żadnych oszczędności ani majątku. Nie utrzymuje kontaktów z dziećmi. Nie interesuje się ich życiowymi potrzebami.

Jak zauważył Sąd pierwszej instancji, zgodnie z art. 138 kro, można żądać zmiany orzeczenia dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w razie zmiany stosunków, przez którą należy rozumieć zmianę okoliczności istotnych z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu. Zatem żądanie obniżenia alimentów uzasadniać może zarówno pogorszenie się sytuacji majątkowej i zarobkowej zobowiązanego do świadczenia alimentacyjnego, jak i zmniejszenie się potrzeb dziecka, jednakże w każdym przypadku ocenie podlega, czy zmiana warunków ma charakter trwały, dotyczący okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpujących przesłanki, wpływające na istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego.

Powód przebywa wprawdzie obecnie w zakładzie karnym, jednakże sytuacji tej nie można kwalifikować w kategoriach „istotnej i trwałej zmiany stosunków” uzasadniającej zmniejszenie zasądzonych alimentów. Osadzenie w zakładzie karnym było wyłącznie wynikiem negatywnego zachowania się powoda. Małoletni nie mogą ponosić konsekwencji czynów karalnych ojca poprzez obniżenie im świadczeń alimentacyjnych. Powód ma obowiązek przyczynić się do zaspokojenia ich koniecznych i usprawiedliwionych potrzeb. Tymczasem także podczas pobytu na wolności nie łożył zasądzonych alimentów, nie podjął stałej pracy zarobkowej, nie wypełniał także obowiązku alimentacyjnego poprzez osobiste starania i trud włożony w wychowanie małoletnich.

Potrzeby dzieci od daty poprzedniego ustalenia alimentów nie zmniejszyły się w istotny sposób, chociażby z uwagi na ich rozwój psychofizyczny. Ponadto małoletni są dziećmi wymagającymi szczególnego zainteresowania i poświęcenia jak najwięcej uwagi ze strony matki. Wobec przykrych, traumatycznych doświadczeń związanych z powodem, matka głównie swój obowiązek alimentacyjny wypełnia poprzez osobiste starania i wychowanie dzieci, które nie przebywają w młodzieżowym ośrodku, realizują obowiązek szkolny, a którymi ojciec absolutnie nie interesuje się.

Podnoszona przez powoda okoliczność, iż w chwili obecnej nie posiada możliwości finansowych na płacenie alimentów w zasadzonej wysokości, jest zdaniem Sądu Rejonowego okolicznością przejściową. Powód posiada bowiem dobrze płatny zawód - montera instalacji sanitarnych. Jest osobą młodą, nie ma orzeczonej niezdolności do pracy i sam deklarował podjęcie pracy po opuszczeniu zakładu karnego. Wówczas będzie miał możliwość spłaty zobowiązań alimentacyjnych, które obecnie są wypłacane z funduszu alimentacyjnego.

D. M. wniósł apelację od wyroku Sądu Rejonowego, zaskarżając orzeczenie całości i wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa, tj. obniżenie alimentów do łącznej kwoty 600 złotych miesięcznie na rzecz wszystkich uprawnionych.

Skarżący nie sformułował konkretnych zarzutów apelacyjnych, natomiast w uzasadnieniu środka zaskarżenia argumentował, że przez osiem lat miał przyznaną grupę inwalidzką. Matka dzieci zaś nie udokumentowała ponoszonych na zaspokojenie potrzeb małoletnich wydatków, a wszystko co zeznawała w tym zakresie było nieprawdą. Ponadto, zdaniem skarżącego, przedstawicielka ustawowa pozwanych przeznacza pobierane alimenty na zaspokojenie własnych potrzeb.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się do podnoszonych przez skarżącego okoliczności, w pierwszym rzędzie należy zauważyć, iż sprawa niniejsza nie dotyczy ustalenia zakresu obowiązku alimentacyjnego, to bowiem nastąpiło już w sprawie III RC 445/11 Sądu Rejonowego w Wieluniu, a kolejnej zmiany w tym zakresie w trybie art. 138 kro, pierwsza bowiem miała już miejsce w sprawie III RC 101/14. W ramach powództwa D. M. nie mógł skutecznie kwestionować poczynionych w sprawie III RC 101/14 ustaleń faktycznych, ani podważać prawidłowości zapadłego w niej rozstrzygnięcia, mogło to nastąpić jedynie w drodze składanych w tamtym postępowaniu środków zaskarżenia. Zmiana stosunków, o jakiej mowa w przepisie art. 138 kro, musi nastąpić po zamknięciu rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku zasądzającego dotychczasowe alimenty.

W toku postępowania skarżący nie twierdził, że potrzeby dzieci w stosunku do roku 2014r. uległy zmniejszeniu i nie zaprezentował dowodów na tę okoliczność. Domagając się obniżenia alimentów, powoływał się na okoliczność, że nie odpowiadają one jego możliwością zarobkowym, podważając de facto prawidłowość rozstrzygnięcia w sprawie III RC 101/14, co jak już wskazano, było w tym trybie niedopuszczalne.

Jeśli chodzi zaś o odbywanie przez powoda kary pozbawienia wolności, w okolicznościach niniejszej sprawy uzasadnione jest zastosowanie art. 136 kro. Przepis ten nie uchybia art. 135 § 1 kro co do samej zasady, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy m.in. od możliwości zarobkowych zobowiązanego, lecz stanowi o zastosowaniu tej zasady w szczególnej sytuacji, określając, że możliwości zarobkowe ustala się z pominięciem wymienionych w nim zdarzeń. Może mieć zastosowanie, w sytuacji, gdy osoba, która była już zobowiązana do świadczeń alimentacyjnych lub powinna liczyć się z rychłym powstaniem takiego obowiązku, dopuściła do utraty zatrudnienia czy możliwości jego uzyskania przez to, że w wyniku popełnienia przestępstwa została pozbawiona wolności. Chodzi tu o takie wypadki, które w świetle zasad doświadczenia życiowego i współżycia społecznego uzasadniają potraktowanie osoby pozbawionej wolności na równi z zobowiązanym, który dobrowolnie, bez ważnych powodów, uszczupla swoje zdolności zarobkowe w sposób wskazany w przepisie art. 136 kro, lekceważąc obowiązek alimentacyjny. Dokonując ocen w tym zakresie, należy mieć na względzie przede wszystkim charakter przestępstwa. W ocenie Sądu Okręgowego, za nie uwzględnieniem w sprawie przedmiotowej zmiany w sytuacji D. M. spowodowanej pobytem w zakładzie karnym, przemawia fakt odbywania kary za popełnienie przestępstwa przeciwko rodzinie, w szczególności w kontekście dotychczasowej postawy powoda, który nie tylko nie realizował jakichkolwiek płatności na rzecz małoletnich, ale w ogóle się dziećmi nie interesował, nie mówiąc o jakimkolwiek zaangażowaniu w osobistą pieczę nad nimi i wychowanie. Argumentacja Sądu pierwszej instancji w tym zakresie zasługuje na pełną aprobatę i z jej poprawnością skarżący nie polemizuje.

Należy na zakończenie podkreślić, że w chwili obecnej, zgodnie z postanowieniem Sądu, miejscem zamieszkania dzieci jest miejsce zamieszkania ich matki i to ona jest osobą odpowiedzialną za bieżącą opiekę nad małoletnimi oraz uprawnioną do dysponowania należnymi pozwany świadczeniami z tytułu alimentów. Sposób realizacji tych obowiązków i uprawnień nie może skutkować zmniejszeniem świadczeń na rzecz małoletnich, jeżeli odpowiadają one ich uzasadnianym potrzebom. Jeżeli zaś, zdaniem skarżącego, postawa matki w tym zakresie budzi zastrzeżenia, może on zainicjować postępowanie w przedmiocie ograniczenia władzy rodzicielskiej w celu zastopowania środków zapobiegających zagrożeniu dobru dzieci przewidzianych w art. 109 kro.

Z powyższych względów, na podstawie art. 385 kpc, Sąd Okręgowy orzekł o oddaleniu apelacji.